

بحران بیکاری

طی تحقیقات به عمل آمده مهم‌ترین چالش در ۵۰ سال آینده، فقدان شغل و بیکاری در کشورها خواهد بود در حالی که اکنون با مشکل جدی بیکاری مواجه هستیم. دانشمندان از هزاره سوم به عنوان عصر تجلی اطلاعات نام برده و بر این باورند که در این عصر، اطلاعات بر اقتصاد نیز رجحان دارد تا جایی که قدرت در دست گروه‌هایی با اطلاعات بیشتر و مفیدتر منجر به افزایش تأثیر بر اقتصاد نیز خواهد شد.

در کشور ما به برخی حوزه‌ها در نقش اطلاعات و آنالیز آن در بهبود خدمت‌رسانی و کسب رضایت مندی مردم اهمیت چندانی داده نشده که علت آن را می‌توان به عدم تمایل مدیران آن حوزه‌ها به تحلیل و بررسی بازخورد دوران مدیریت آنان دانست و به همین دلیل عملکرد دقیق و استراتژی کلان آن حوزه‌ها توسط اساتید دانشگاه‌ها و محققان و حتی رسانه‌ها قابل بررسی نیست.

به عنوان مثال می‌توان به حوزه‌های محیط زیست، درمان، آموزش، اشتغال و فقر اشاره کرد که هر چند در برخی از این حوزه‌ها که اتفاقاً بسیار مهم نیز هستند، متولی وجود ندارد و فعالیت در آن‌ها را باید برای علاقه و دل‌خوشی به اثر مثبت اجتماعی انجام داد اما کم‌کاری در پژوهش و آینده‌پژوهی در این حوزه‌ها بحران‌ها و چالش‌های جدی را برای دولت‌ها و به‌ویژه مردم به وجود خواهد آورد.

در این باره متأسفانه منبع و مأخذ استناد محققان به پژوهش‌های خارجی در خصوص کشورمان است که به عنوان مثال در چند روز قبل فاینشنال تایمز با مقاله‌ای به عنوان «ایران خشک شد»، مدعی شده است طبق برآوردهای به عمل آمده ایران با قدمت ۷ هزار سال طی ۲۰ سال آینده از بی‌آبی و خشک‌سالی ناپود می‌شود و از آن بیابانی برهوت بجای خواهد ماند. حال اگر به پدیده خشک‌سالی بنگریم، متوجه می‌شویم که سیاست‌های غلط دولت‌ها در رونق دادن به کشاورزی جز برداشت محصول نامرغوب با هزینه‌های چند برابری که گاه بنا به بی‌برنامگی دولت در بخش کاشت قابلیت برداشت نیز ندارد را به‌وضوح احساس می‌کنیم.

مؤید این موضوع مدفون کردن سیب‌زمینی‌ها در فارس، گوجه در هرمزگان و سیب درختی در آذربایجان غربی و یا به دریا ریختن هندوانه‌های صادراتی است. پس آیا وقت آن نرسیده که دولتمردان بجای هزینه و صرف اعتبارها و بودجه‌های دولت در بخش کشاورزی کشور به سمت صنعتی شدن گام بردارند و به جز مناطقی که توجیه اقتصادی دارد از کشاورزی در

بقیه مناطق کشور جلوگیری کرد و در ازای آن با ایجاد بسترهای مناسب در خصوص کسب و کارهای جدید و ایجاد بازارهای متنوع در کشور جوانان کشور را به سمت افقی ناهدایت کنند. این در حالی است که در تحقیقات به عمل آمده مهم ترین چالش در ۵۰ سال آینده فقدان شغل و بیکاری در کشورها خواهد بود و اکنون که با مشکل بیکاری کم و بیش مواجه شده ایم، با دقت بیشتری به آینده بنگریم و سعی کنیم با برنامه ریزی منسجم چالش ۳۰ درصد بیکاری را حال حاضر را به نحو مطلوب مدیریت کرده تا در ۵۰ سال آینده مشکل بیکاری گریبان گیر اقتصاد کشور نشود.

بر پایه گزارش سازمان جهانی کار، در عین حال چالش کاهش بیکاری و بازگشت به شرایط قبل از بحران مالی جهانی به عنوان یک موضوع دلهره آور وجود دارد و خطرات اجتماعی و اقتصادی قابل توجهی مرتبط با این موضوع وجود خواهد داشت.

به صورت کلی، نتیجه شکاف اشتغال جهانی ناشی از بحران اقتصادی این است که چشم انداز اشتغال جهان در ۵ سال آینده بدتر خواهد شد. در سال ۲۰۱۴ به میزان ۲۰۱ میلیون نفر در سراسر جهان بیکار بودند که این تعداد، بیش از ۳۱ میلیون بیشتر از شروع بحران جهانی است. همچنین به نظر می رسد تعداد بیکاران در سال ۲۰۱۵ میلادی ۳ میلیون نفر دیگر هم افزایش یابد. برآورد تعداد مشاغل از دست رفته از زمان آغاز بحران مالی جهانی حاکی است ۶۱ میلیون شغل از دست رفته و با وجود افراد جدیدی که تا ۵ سال آینده وارد بازار کار خواهند شد، در سال ۲۰۱۹ میلادی جهان نیازمند ۲۸۰ میلیون شغل است.

وضعیت بیکاری برای جوانان به ویژه زنان جوان، همچنان به طور نامناسبی ادامه خواهد داشت و آمارها نشان می دهد در سال ۲۰۱۴ میلادی تقریباً ۷۴ میلیون جوان ۱۵ تا ۲۴ ساله در جهان بیکار بوده اند که وضعیت بیکاری آنها نسبت به بزرگسالان تا ۳ برابر بدتر بوده است. در بخش دیگری از گزارش سازمان جهانی کار آمده با وجود بهبود چشم انداز اشتغال در اقتصادهای پیشرفته و کاهش بیکاری در مناطقی مانند جنوب اروپا، ژاپن و آمریکا؛ اما در برخی اقتصادهای در حال ظهور، بیکاری رو به وخامت می رود که می توان به کشورهای حوزه کارائیب، فدراسیون روسیه و تعدادی از کشورهای عربی اشاره کرد. تعداد کارگران در اشتغال آسیب پذیر تا ۲۷ میلیون نفر نسبت به سال ۲۰۱۲ افزایش یافته و این وضعیت در کشورهای صحرای آفریقا و جنوب آسیا مشاهده می شود که نیمی از کل اشتغال آسیب پذیر دنیا را در خود جا داده اند.